

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel.
Szerkesztőség: és Kiadóhivatal:
Bende Imre-u. 3. sz.

Társzerkesztő:
Wagner Antai

Laptulajd. és fel. szerkesztő:
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Égész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér

Csőd előtt.

A külföldön elhelyezett és jegyzett magyar állampapírok naponta milliónyi értékben özönlenek vissza. A tőzsdék pedig egyenlő mértékben esnek. Amikor hire ment a Lukács—Tisza-féle egy szakasos javaslatnak, valósággal rohantak. A tegnapielőtti utótőzsdén a pánik jellegében folyt le. S így lesz ez mindig, amíg negyven ezer katonát, meg egyéb hatóság adja meg a fedezetet a munkapárti tanácsnak.

A tőzsde nem politizál, hazafias felháborodás vagy lelkesedés ott nem szabályozza a hausse-t és baisse-t. Ott ridegen mérlegelik a konjunkturákat, a politikai helyzetet, aszerint, amint árt vagy használ az állampapíroknak. Magyarországon ezidőszertig megszűnt a törvény uralma. Felülről, magából a törvényhozó testületből indult ki a támadás a jogbiztonság ellen. Súlyos kihatású törvényeket hoztak, melyeknek érvényességét az ország el nem ismeri, nem ismeri el a törvényesség sziklavaráának, a m. kir. Kuriának elnöke sem. A kormány és a képviselőház elnökeinek élete állandóan veszélybe forgónak látszik, mert hiszen máskülönben nem őrizné biztonságukat egy egész hadsereg. A tömegek végéig fel vannak izgatva, minden napon kiüthet az általános sztrájk, amely az ismert előzmények után nem lehet más, csak forradalom. Mindezt látja, tudja és érzi a tőzsde, mindezzel számol úgy az üzleti, mint a konjunktúra spekuláció és ez az oka annak, hogy az eddig világszerte oly szolidnak és egészségesnek ismert állampapír möhön csökken értékében és megbízhatóságában.

A számok beszélnek. Az alázuhánó kurzusok minden érvnél ilyesíbbben mutatják be azt az eredményt, melyet Tisza és Lukács a magyar parlamentnek „munkaképessé tételével” elértek. Minél több törvényt gyártanak a gépfegyverek és szuronyok által biztosított egyhangúsággal, annál jobban esik a magyar hitel és koronájáradék. Minél gyorsabban aposztrófálja Lukács a „megszomorodott” ellenzékét, minél nagyobb stílusú parlamentgyilkos ötletek rajzanak ki Tisza István agyából, annál több

magyar papíros vándorol Budapestre Londonból, Párisból, Berlinből, New Yorkból, sőt még Bécsből is.

Ha ez még így tart egy két hónapig, ha a külföld hamarosan meg nem győződik arról, hogy Magyarországon újra helyreállt a jogbiztonság, s a parlamentáris rend, akkor ennek a szerencsétlen országnak a kára nem százmilliókra, de milliárdokra fog rugni. A nagybankok, gyárak, vállalkozók, akik a kormánnyal összekötöttségben állván, önös érdekből hozsánnáznak Lukácsnak és Tiszának, hamarosan a legérzékenyebb testrészükből, a Wertheim szekrényben fogják érezni az erőszak tébolyuralmának visszahatását.

Magyarországot tehát nemcsak politikai, de gazdasági katasztrófa is fenyegeti. Olyan krach készül itt, amelyen 1873 óta nem volt. És nem elkerülhetetlen okokból, nem nemzetközi bonyodalmakból, háborúból, elemi csapásokból, vagy egészségtelen gazdasági viszonyokból nő ki ez a katasztrófa, hanem egyes-egyedül Tisza Istvánnak és Lukács Lászlónak akaratából. Ők ki akarják pusztítani a világból a magyar parlamentárizmust, ők hatalmon akarnak maradni még egy ideig és ezért indítják ránk a politikai anarchiával együtt a gazdasági anarchiát.

Nem elég nekik, hogy szolgává aljassítják a nemzetet, még koldusá is teszik.

Közgyűlés előtt.

Politika a közgyűlésen. Körházügyek. — Dispensaire. — A mélykúti ut dolga.

Holnap, pénteken délután közgyűlés lesz a törvényhatósági bizottságnak. A politikai részéről — ha ugyan bevisznek politikát a közügyek termébe — elmondottuk véleményünket, amely véleményünket változtalanul fenntartjuk. Most, amikor közgyűlés előtti cikket írunk, tesszük ezt azért, hogy városi közdolgozókkal foglalkozzunk, amelyeket nézetünk szerint soha, semmilyen esetben sem szabad pártszempontból elbírálni. Ez a mi nézetünk és városi közügyekben mindenkoron ilyen szempontok is az irányadók minálunk.

E pillanatban, amikor e sorokat írjuk, nem láttuk még a póttárgyak sorozatát és nem

tudjuk eltértek, nem-e a munkapárti oldalon attól az az eléggé el nem ítélhető szándéktól, hogy a városi közügyekbe politikai izgalmakat vigyenek bele és bizalmi nyilatkozatott akarjanak kiereszkokolni azok részére, akik durva brutalitással belegázoltak a magyar alkotmányba, akik ronggyá tépték a magyar parlamentárizmust, a szabadságot.

Ártalmas a közügyekre a politikai izgalom különösen most, amikor egész serege a fontos ügyeknek vár elintézésre.

A közgyűlésnek egy nagy részét a kórház kibővítési ügyek foglalják le.

Napirendre kerül az állandó jellegű fertőző pavilonnal való kibővítése.

Aki ismeri a bajai közkórházbéli viszonyokat, az tudja, hogy milyen nyomorúságosan szűk a hely, milyen nagy a túlszűfoltás és ezek folytán mennyire szükséges a kórháznak az irányu kibővítése.

A fertőző osztályon kívül még egy bujácóros osztály felállítását és egy tüdőbeteg pavilon építését iránt is tesz a tanács előterjesztést.

A kórházi ügyektől függetlenül van még egy közegészségügyi javaslat a közgyűlés előtt. Egy olyan javaslat, amelynek a megvalósulása valóságos áldás volna a város egészségügyi viszonyaira és különösen a szegényebb osztályú tüdőbetegekre.

Dr. Bernhardt János tisztii főorvos és dr. Róná Dezső közkórházi igazgatónak arról a javaslatáról van szó, amiről mi már hosszabban írtunk. Ez a tüdőbetegeket gondozó intézet (dispensaire). A városnak nagyon kevés anyagi áldozatába kerül ennek az áldásos intézménynek a megvalósítása. Kifejlesztük mennyi előnye van a dispensairenek és milyen üdvös intézmény ez. Hisszük, hogy a holnapi közgyűlés meg is valósítja azt.

A közgyűlés előtt még egy kérvény is fekszik, amelyről azonban kevesebb melegséggel emlékszünk meg, mint a fentebbi ügyekről. Ez a kérvény a baja—mélykúti utépítésének ügye.

Évek hosszú sora óta építik már a baja—mélykúti utat. No, tévedés elkerülése céljából megjegyezzük, hogy nem az egész utról, csupán a legkisebb részéről, a bajai határba eső utestéről van szó. Esztendőök óta halljuk a közigazgatási bizottsági üléseken, hogy a mélykúti ut a legrövidebb idő alatt kiépül. És ahelyet, hogy az alig hat kilométeres utdarab végre tényleg elkészülne, egyre rosszabb és elhanyagoltabb lesz. Azok az emberek, akiket a rossz sors arra ítél, hogy a baja—csávolyi ut bajai részén menjenek végig kocsin, azon panaszkodnak, hogy rosszabb, nyaktörőbb járhatadanaób ut a Bácskában nincsen. Hogy ennek az utnak az elhanyagoltsága, a járhatatlansága mennyi gazdasági kárt okoz a város iparának és kereskedelmének, az kiszámithatatlan.

➡ Mégis a „CSERBA“-féle pörkölt kávé a legjobb ➡

Annyiféle kifogást halottunk már arról, hogy miért nem lehet az utat kiépíteni, hogy a sokféle kifogást fel se tudják sorolni. Egyszer alacsony a vízállás, nem lehet kőanyagot szállítani. Maskor nagyon magas a vízállás, nem lehet a kőanyagot hajóra rakni. Más alkalommal nem kap a vállalkozó kocsikat, majd a munkásokkal van baj és vég-eredményében marad az út kiépítetlen. Most, legutóbb azt hallottuk a közigazgatási bizottsági ülésen, hogy az utat a legrövidebb idő alatt befejezik. És ime, már is itt az állítás csöfölte. A holnapi közgyűlés előtt ott fekszik a vállalkozónak a kérvénye, amelyben az utaszakasz építése befejezési határidejének a meghosszabbítását kéri.

Ez már igazán komédia. Ebbe már nem lehet bele a közgyűlés. Hát meddig, hány esztendeig akarják az építést elhuzni? Addig, amíg végre az egész környék elszokik és megszokja a bajai piacról?

Lépjön fel a közgyűlés erőlyesen és követelje az utaszakasznak a záros határidőn belül való kiépítését.

Nem lehet ezt a dolgot örökké elhuzni. Egyszer csak be kell fejezni a munkálatokat!

F.

Színház.

Két üres házról

kell beszámolnunk. Őszintén szólva nem szívesen számolunk be üres házakról, sokkal szívesebben emlékeznénk meg forró sikerek jegyében, zsúfolt ház előtt lezajlott előadásokról, mint olyanokról, aminő a keddi és szerdai esték voltak.

Szerdán az Eszematda névre keresztelt unalmat és álmoságot terjesztő hülye operett járta. Ez a végtelen sivár, üres muzsikájú abszolút értéktelen férc mű teljesen felesleges volt. Hiába táncolt Kovács Lilly, hiába kuplázott Kertész, a közönség unalmát nem lehetett elfűzni.

A másik estén a különben igazán kedves Átlatlan Zsuzska került színre. De ez alkalomból is üres volt a színház. És hogy üres volt, megtudjuk érteni. Ezt az operett tavaly lejátszották, ebben a szezonban is rövid néhány nap előtt credményezett már felt házat. Most pihentetni kellett volna egy ideig Zsuzskát.

Nem tudjuk megérteni, minek olyan nagyon erősen favorizálni az operetteket? Higgye el a direkciónak a jó drámák is vonzanak publikumot. Emlékezzék csak vissza a mult esztendőre, micsoda zsúfolt házakat eredményezett Karenin Anna és több más drámai előadás. Egyáltalán. Halasi Mariskát, a közönség dédelgetett, közszeretetten álló kedvencét még nem is láttuk a színpadon, kivéve egy-két olyan szürke, semmit mondó szerepben, amelyben észre sem veszük. Talán mondanunk sem kell, az igazgató úgy is tudja, hogy Halasi Mariska neve Baján bir

olyan vonzó erővel, legalább is, mint bárki másé.

Kísérletezzen egy kicsit az igazgatóság valamivel több drámai előadással. Efká.

A színház műsora

Péntek: Tatarjárás.

Szombat délután: Igófi diákok.

este: Leányvásár. Először.

Vasárnap délután: Muzsikás leány.

este: Leányvásár. Másodszor.

Telefontudósításunk

ma teljesen a mi hibánkon kívül elmaradt. Nevezetesen a telefonhálózat he-
tek óta el van rontva és a legtöbb állomásról nem lehet beszélni.

Ma délután fel akartuk hívni budapesti tudósítónkat a szerkesztőség telefonján, azonban nem tudtunk a központtal érintkezni. Majd kísérletet tettünk a 164-es számú telefonállomásról, de ott is el van rontva a telefon. Azután a hatvanhármass számú telefonállomásról próbáltunk beszélni. Itt annyira vittük, hogy a központtól kérhettük budapesti számunkat. Mire azonban újra akartunk beszélni, itt is elvált már rontva a vezeték, innen is hiába csöngtetett tudósítónk kétségbeesett erőlködéssel, a központtal már innen se lehetett beszélni. Ily módon minden kísérletünk kutba esett, hiába valónak zonyult. Bajáról ezidőszert alig lehet valamely állomásról beszélni.

Igy tart ez már legalább egy hónapja. Ha még sokáig így lesz, akkor a legokosabb lesz a telefonkészüléket leszereltetni, mert annak igazán nincsen értelme, hogy ilyen viszonyok között az ember fizessen, de a telefont ne használhassa.

NAPIHIREK.

Por van

mindenfelé. Az ember ki sem mehet a házból, az utcára sem léphet, mert alig tesszük ki a lakásunkból a lábunkat, már is tele van a szemünk és szájunk porral. Por, por és por van mindenfelé. Annyi már a por, hogy tudónknak táplálékul nem is jut levegő, csak por. Az ember unja már a folytonos panaszkodást és nem is beszél már szívesen erről a mi nyavalyánkról. Csakhogy úgy van a dolog, hogyha hadhatunk róla, akkor az é-
rjük el vele, hogy még kevesebbet locsolják a bajai utcákat, mint eddig. Pedig azt hittem, hogy kevesebbet nem is lehet.

Ugy értesülünk, hogy a köztisztaság fenntartása körül valami változás fog bekövetkezni. Azt halljuk, hogy a rendőrség kezéből átveszi a tűzoltóság az utcák tisztántartását. Reméljük, hogy ez a változás javulást is hoz. A rendőrségnek a sok egyéb dolga mellett igazán nehéz volt a köztisztaság ellátása. A tűzoltóságnak — hála Isten — nagyon kevés minálunk a teendője. A hivatásos tűzoltók tehát a köztisztaságot jobban elláthatják. Reméljük tehát, hogy ezután többet is locsolják az utcákat és így kevesebb is lesz minálunk a por.

A Tűr szobor alapjai javára, újabban a következő adományok érkeztek be: Csanád vármegye 100 korona, Zala vármegye 50 korona, Nagybecskerek város 10 korona, Turkeve város 10 korona, Nagykaroly város 10 korona, Kisujszállás 10 korona, Szamosujvár 10 korona és Lőcse város 6 korona.

Szemző Gyula automobijja. Szemző Gyula volt bajai főispán tegnap végig autózott Zombor város utcáin. Ezenközben, hogy gyorsan hajtott a sofförje, elgázolt egy diákgyeret, aki a súlyos sérülés folytán meghalt.

Záróünnep a főgimnáziumban. A főgimnázium f. hó 28-án, pénteken délután 5 órakor tartja meg nyilvános záróünnepét a következő műsossal: 1. Záróünnepre Zsaskovszky Endrétől. Előadja főgimn. énekkara. 2. Évzáró beszéd. Mondja az igazgató. 3. Nép-dalok. Előadja a főgimn. zenekara. 4. Fecske-fészkek Kozma Andortól. Szavalja Fehér Miklós I. o. t. 5. Isten dicsérete. Mehul, József Egyiptomban c. szindarabjából. Előadja a főgimn. énekkara. 6. Az árva Reviczky Gyulától. Szavalja Franck László I. o. t. 7. A jutalmak kiosztása. 8. Klapka-induló. Előadja a főgimn. ének- és zenekara. E nyilvános záróünnepre a szülőket és a tanügy iránt érdeklődő közönséget ezuttal hívja meg az intézet igazgatósága.

Tanonmunka kiállítás. A bajai ipartestület az iparostanonciskola igazgatóságával karöltve a régi szokáshoz híven f. hó 29. és 30-án az ipartestület nagytermében tanoncmunka kiállítást rendez, melynek megtekintésére az érdeklődő közönséget ezuton meghívjuk. A kiállítás megtekintése díjmentes. Elnökség.

Évzáró vizsgák megkezdődtek már. Ma tartotta a bajai izraelita polgári és elemi iskola a diszvizsgáját, aztán következnek holnap és holnapután a többi tanintézetek és azzal bekövetkezik a nagy vakáció. A gyerekek gond nélkül játszhatnak, mulathatnak, tanítóik és tanáraik üdülhetnek, pihennek, hogy őszre, az új iskola esztendőben újult erővel foghassanak a munkához.

Órszobát a vasuti állomásra. A napokban megírtuk, hogy a vasuti állomáson a jövő hónapban megkezdődnek az építkezések. Egyről azonban megfeledkeztek. Nevezetesen arról, hogy a rendőrségnek órszobát állítsanak. A napokban megindul a baja—apatiné vasut, aztán a Szabadkai vonalon is sürüb-

Kékkő, rézkénpor, kénmáj és raffiahanacs

legjobb minőségben és legolcsóbb napi árban. :-:

Rézkénporló,

szabadalmazott

(Napjeggy.)

PERMETEZŐ

kivehető szélkazánal, tökéletes berendezéssel, Vermorel-rendszerű, legjobb minőségű.

Mindenemű permetező alkatrészek kaphatók

➔ DRESCHER GYULA vaskereskedésében BAJÁN. ➔

ben közlekednek a vonatok, úgy, hogy ezután állandó rendőrszolgálatnak kell lenni a vasúti állomáson. A rendőrségnek pedig nincsen helye hol tartózkodjak, ha valakit gyorsan ki kell halgatnia, nincsen helyisége, hogy hol tegye ezt. Ezeket a körülményeket ajánljuk a tanács figyelmébe. Nagyon helyen való dolog volna, ha a rendőrszoba létesítését sürgetnék, mert arra elkerülhetetlenül szükség van.

FODOR KAROLY,
segéd-szerkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

Tanuló-leányok

felvétetnek **Wiesel Juliska** női divattermében Szent István tér.

Egyszerűen díszes cementlapok □²-ként
224 K-tól kezdve
Csiszolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve
Beton műkölépeső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve
Csiszolt granit lépeső f. mtr.-ként
10 K-tól kezdve
Beton sírkeret 2 m. hosszú 1 m. széles
15 K-tól kezdve
Beton sírkeret 1 m. hosszú sírfedőlappal
50 K-tól kezdve
Drótbetétes cementcsövek 15-100 cm. átmérőig
Kut fedőlapok betonból 20 K-tól kezdve
Kutmedencék betonból 6 K-tól kezdve
Tízmedencék betonból 16 K-tól kezdve
1 kocsis dunai homok hazaszállítva 4 korona.
Mindenféle beton- és műkö munkát eivállal

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá- és cemetárugyára.

A Latinovits János hagyatékához tartozó **ház 19-ed része** szabad kézből **eladó.** Bővebb felvilágosítást ad Komlóssy Gyula, Bács-Bokod

Kérjet keresnek

21 éves amerikai árva 120,000 dollár vagyonnal, továbbá 38 éves egyedül álló gyermektelen özvegy 75,000 kor., 18 éves szerb hölgy 150,000 frank, 25 éves evang. földbirtokos leánya 50,000 márka, 25 éves orosz hölgy 50,000 rubel vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy 10-100,000 márka vagyonnal.

Komoly ajánlkozóknak, ha vagyontalanok is, díjtalan felvilágosítást ad
Schlesinger, Berlin 18.

Egy 4 szobás
uteai lakás, istálló, kocsifelszerrel kiadó — **Megtudható:**
Erzsébet királyné-u. 17. sz.

Egy jó házból való **fiu**

tanulóul

felvétetik

Stampfl Jenő

fűszerüzletében.

HINTÓ

négyszögletes, igen könnyű, új tengelyekkel, egyébként is kifogástalan karban, **eladó.**
Bővebb felvilágosítás

ifj. Wagner Antalnál nyerhető.

Hirdetések
jutányos áron felvétetnek.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban e

véd-jegygyel

valódi.

Kapható minden fűszerüzletben.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbügre.

- 1/2 kilo Diadal pörköltkávé . . . 1 kor. 25 fillér.
- 1/4 kilo Salon Diadal pörköltkávé 1 kor. 35 fillér.
- 1/4 kilo Elite Diadal pörköltkávé . 1 kor. 50 fillér.

ÁLLANDÓ

BUTORKIÁLLÍTÁS

Baján, Erzsébet királyné-utca 7 szám alatt

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményű *Ta- és Kárpitos-butorait* meglepő kedvezményes

ár és fizetési feltételek mellett. Díszítéseket és lakberendezéseket kiváló szakmunkáson végzi Telefonszám 84.

A mesterdálnok . . .

Czipóm szép és tökéletes,
Benne jární élvezetes,
Mert ha czipót szegzek, varrok.
Rajt' van

KAUCSUK-SAROK.

Egy a **magyar és német gép- és gyors írásban** jártas irodista hölgy, vagy fiatal ember, azonnali belépésre kerestetik. Kezdő fizetés havonta 100 korona. — Schlsinger Gyula Fia, **Szé- kely Leó** vasnagykereskedő

Kellő iskolai képzettséggel bíró ifjú

t a n u l ó u l

felvétetik

IFJ. WAGNER ANTAL

könyv-, zenemű- és papirkereskedésében
BAJÁN.

SALVATOR

**GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!**

**MINDENŰT
KAPHATÓ.**

Kátrány, carbolineum, fedéllemezek és fertőtlenítő szerek nagy raktára

HUSZÁR JÓZSEF

kizárólagos festékkereskedésében, Baján, Fötér.

Saját gyártmányú I. rendű olajfesték kimérve bármely színben 1 kg. 80 fillér.

Mosható. ➡

➡ Tartós és nem ragad. ➡

➡ Mosható.

A jó tanács olcsó!

Vásároljon esakis jó mosósze-
reket, mert csakis ezek olcsók a
használatban, mivelkiadásak és a
ruhát kimélik. Kérjük, hogy a be-
vásárlásnál figyeljen a SCHICHT
névre és a SZARVAS védjegyre,
mert ezek védik meg ruhanemű-
jét csekélyértékű mosószerrel által
okozott rongálástól. Ezen véd-
jegyek szavatolnak a tökéletes
tisztasáért!

A ruha beáztatására a legjobb
szer az „ASSZONYDICSÉRET”
mosópor.

A rossz tanács drága!

Ne kövesse azon rossz taná-
csokat, melyek Önt «OLCSÓ» s
külsőleg a SCHICHT-SZARVAS
MOSÓSZAPPANHOZ hasonló
mosószerrel vásárlására akarják
birni. Az olcsó mosószerrel a leg-
drágábbak és mindenkit óvnunk
kell ilyenek használatától, mert
ezek a legtöbb esetben tisztáta-
lanok, inkább a ruhát és a keze-
ket támadják meg, mint a szeny-
nyet és ruhának kellemetlen sza-
got adnak.

A ruha beáztatására a legjobb
szer az „ASSZONYDICSÉRET”
mosópor.